

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Biografismus - životopisný výklad dějin hudby v hodinách hudební výchovy. Část 2, Životopisný výklad dějin hudby v rukou současného učitele - ideál versus realita, klady a výhody versus rizika a problémy / Veronika Ševčíková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Hudební výchova : časopis pro hudební a obecně estetickou výchovu školní a mimoškolní -- ISSN 1210-3683 -- Roč. 29, č. 3 (2021), s. 16-19.

Zmíněny jsou vhodné studijní prameny k problematice biografismu vydané v češtině a je reflektována současná situace v oblasti školní prezentace hudebních děl. Článek je výsledkem desetileté zkušenosti autorky s dlouhodobým pozorováním hodin hudební výchovy na českých základních školách a s rozhovory s učiteli a vysokoškolskými oborovými studenty. Popisuje klady i záporné aplikace životopisného výkladu dějin hudby v hodinách hudební výchovy a nabízí metodické náměty a inspirace.

hudební výchova ; biografie ; dějiny ; tvůrce ; forma výuky ; vyučovací předmět ; zkušenost ; základní škola ; pozorování ; biografismus ; dějiny hudby

<http://katalog.npmk.cz/documents/520159>

2.

Graciózne ohodnotenie grafov v školských úlohách / Milan Lekár -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Učitel matematiky -- ISSN 1210-9037 -- Roč. 28, č. 3 (2020), s. 150-161.

Autor představuje téma graciózního ohodnocení grafů, které se v současnosti ve školách nevyučuje, přestože by tato oblast patřící do teorie grafů pomohla žákům rozvíjet matematické myšlení. Při řešení těchto úloh by museli žáci strategicky hledat vhodné řešení daného problému. V textu jsou představeny různé úlohy pro učitele na základních i středních školách, které mohou posloužit jako doplněk při hodinách matematiky pro oživení výuky.

matematika ; základní škola ; střední škola ; řešení úloh ; graf ; strategie učení ; výuka ; teorie grafů ; matematické myšlení ; doplněk k učivu

<http://katalog.npmk.cz/documents/520034>

3.

Jak se píše o inkluzi? : společné vzdělávání pohledem korpusové lingvistiky = How is it written about inclusion? : joint education from the corpus linguistic view / Václav Velčovský -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: E-pedagogium : nezávislý odborný časopis pro interdisciplinární výzkum v pedagogice, s ohledem na pedagogiku, speciální pedagogiku a didaktiky oborů -- ISSN 1213-7758 -- Roč. [20], č. 3 (2020), s. 46-55.

Výzkum zastoupení tématu inkluze v českém tisku v období 1998-2018 na základě dat z Českého národního korpusu. Autor sledoval četnost s problematikou spojených výrazů ("inkluze", "inkluzivní vzdělávání", "společné vzdělávání") a jejich pozitivní a negativní konotace. Poukazuje na časté spojení se jmény politiků, tedy politický kontext tématu v tisku. Komentuje možné vlivy na četnost termínů. Článek zároveň seznamuje čtenáře s využitím korpusové lingvistiky jako potencionálního nástroje pro další pedagogický výzkum.

inkluzivní vzdělávání ; tisk ; žurnalistika ; výzkum ; metoda výzkumu ; politika ; lingvistika ; jazykový rozbor ; Česko ; korpus ; korpusová lingvistika ; Český národní korpus ; 1998-2018

<http://katalog.npmk.cz/documents/520027>

4.

Komparace vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v České republice a ve Finsku / Veronika Bačová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Řízení ve školství : publikace pro řídicí pracovníky ve školství -- ISSN 2336-7768 -- Roč. 28, č. 5 (2020), s. 13-24.

Pro komparaci českého a finského přístupu ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami byla použita analýza právních dokumentů, odborné literatury zabývající se zkoumanou problematikou a článků z odborných časopisů českých i zahraničních. Součástí jsou i zkušenosti autorky z pozorování na finských základních školách. Příspěvek se zabývá historickými souvislostmi a přináší odpovědi na otázky, zda je možné se v České republice inspirovat systémem finským a jaké jsou limity a rizika přenosu finských zkušeností.

speciální vzdělávací potřeby ; žák ; komparace ; srovnávací pedagogika ; srovnávací analýza ; legislativa ; zkušenost ; pozorování ; základní škola ; inkluzivní vzdělávání ; integrace žáka ; systém výchovy a vzdělávání ; školská politika ; historické hledisko ; Česko ; Finsko

<http://katalog.npmk.cz/documents/519963>

5.

Kulturní kapitál a maturitní zkouška : analýza školních seznamů literárních děl = Cultural capital and matura exam : analysis of school list of literary works / Ondřej Špaček -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Orbis scholae -- ISSN 1802-4637 -- Roč. 14, č. 3 (2020), s. 55-71.

Studie analyzuje střední školství z hlediska podoby a diferenciacie literární části maturitní zkoušky. Data byla sbírána ve školním roce 2017/2018. Soubor školních seznamů literárních děl obsahoval celkem 82 722 položek sebraných z 831 škol. Empirická analýza poukázala na úzké vymezení literárního kánonu, kdy polovina všech položek ze seznamů spadá do pouhých 80 nejčastěji uváděných děl. Zároveň je patrná diferenciacie mezi školami z hlediska segmentu středního školství. Školy spadající do nejvyššího segmentu zahrnují do seznamů náročnější díla moderní literatury, oproti tomu školy z nejnižšího segmentu výrazně častěji zařazují literární díla založená na přímočarém vyprávění příběhu.

střední škola ; střední školství ; gymnázium ; střední odborná škola ; maturita ; čeština ; literatura ; soupis ; dílo ; diferenciacie ; výsledek výzkumu ; analýza ; kurikulum ; školní četba ; 2017/2018

<http://katalog.npmk.cz/documents/520210>

6.

Některé problémové momenty činnosti zařízení školního stravování / Monika Puškinová – cze

In: Speciál pro školní jídelny : příloha časopisu Řízení školy -- ISSN 2336-6818 -- Roč. 7, č. 6 (2021), s. 3-6.

Jednou z povinností zařízení školního stravování je dodržovat výživové normy stanovené pro jednotlivé skupiny strávníků přílohou č. 1 vyhlášky č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů. Zařízení školního stravování veřejných i neveřejných zřizovatelů musí věnovat pozornost dodržování výživových norem. Musí být případně schopna zdůvodnit, proč umožňují dietní stravování pouze v podobě z domu donášeného jídla. Zařízení školního stravování veřejných zřizovatelů by měla nově věnovat pozornost otázkám spojeným s úplatou za školní stravování v době vzdělávání distančním způsobem a s úplatou za pitný režim.

zákon ; výživa ; norma ; školní stravování ; dieta ; jídlo ; distanční vzdělávání ; pitný režim ; úplata

<http://katalog.npmk.cz/documents/520179>

7.

Pohled studentů učitelství praktického vyučování a odborného výcviku na průběh pedagogické praxe = The opinion of "teaching of vocational subjects and practical training" students on the practice teaching process / Alena Bendová, Marie Horáčková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Lifelong learning = Celoživotní vzdělávání -- ISSN 1804-526X -- Roč. 10, č. 2 (2020), s. 133-156.

Uvedeny jsou výsledky výzkumu, který byl zaměřen na zjišťování názorů studentů učitelství na průběh pedagogické praxe. Ta je každoročně pořádána při Institutu celoživotního vzdělávání

Mendelovy univerzity v Brně v rámci studijního oboru Učitelství praktického vyučování a odborného výcviku. Studenty jsou absolventi středních odborných škol zemědělského, potravinářského či mechanizačního zaměření. Výzkum byl rozdělen do čtyř tematických kategorií, které byly zaměřeny na stres, bariéry, odstraňování nesnází při pedagogické praxi a na vlastní pojetí výuky. V závěru se autorky zamýšlí nad možnými změnami, které by vedly ke zkvalitnění praxe.

student učitelství ; postoj studenta ; student ; vysoká škola pedagogická ; odborný výcvik ; odborná praxe ; pedagogická praxe ; střední odborná škola ; střední odborné učiliště ; středisko odborné přípravy ; zkušenost ; učitel odborného výcviku ; stres ; koncepce ; kvalita vyučování ; výsledek výzkumu ; bariéra ; problém

<http://katalog.npmk.cz/documents/519683>

8.

Přípravné vzdělávání a profesní rozvoj učitelů v Číně = Pregraduate education and professional development of teachers in China / Eliška Walterová, Vít Šťastný -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogická orientace -- ISSN 1211-4669 -- Roč. 30, č. 1 (2020), s. 61-86.

Uvedeny jsou informace o systému vzdělávání a profesním rozvoji učitelů v Číně, kde podpora učitelů představuje v posledních dekádách politickou prioritu vlády. Autoři se zaměřují zejména na kontinuitu přípravy a profesní rozvoj učitelů na centrální úrovni s exkurzemi do úrovně provinční a lokální. Popsána je struktura a kurikulum přípravného vzdělávání učitelů, jejich přechod ze vzdělávání do praxe, profesní standardy, kariérní řád, činnosti čínských učitelů ve škole a cyklické hodnocení jejich profesního rozvoje.

systém výchovy a vzdělávání ; školství ; učitel ; student učitelství ; odborný rozvoj zaměstnanců ; profesní standardy učitelů ; školská politika ; pedagogické povolání ; vzdělávání učitelů ; další vzdělávání učitelů ; regionální školství ; kurikulum ; přechod ze školy do zaměstnání ; pracovní integrace ; kariérní systém pedagogických pracovníků ; hodnocení ; vysoká škola pedagogická ; Čína

<http://katalog.npmk.cz/documents/520220>

9.

Psychická odolnost předškolního dítěte / Marcela Andrašší -- cze

In: Informatorium 3-8 : časopis pro výchovu dětí od 3-8 let v mateřských školách a školních družinách -- ISSN 1210-7506 -- Roč. 28, č. 9 (listopad) (2021), s. 12-14.

V rámci posilování psychické odolnosti dítěte jde o jeho zdravý vývoj a posílení ochranných faktorů. S tím souvisejí pojmy socializace (vyplnění psychických potřeb dítěte a zvládnutí strachu) a individuace (každý je jedinečná osobnost). Existují tři základní kameny, na kterých se dá

psychická odolnost dobře stavět: jak maminka prožije těhotenství, přijmout vrozený temperament dítěte a mít s dítětem kvalitní vztah. Dítěti je potřeba dát prostor pro řešení úkolů, naučit ho ocenit svůj úspěch a zvládat neúspěch, angažovat ho v práci a povinnostech, což vede k samostatnosti. Tipy na hry a techniky k posílení psychické odolnosti.

pedopsychologie ; předškolní dítě ; předškolní výchova ; výchova dítěte ; psychika ; úspěch ; neúspěch ; zvládnání ; hra ; samostatnost ; odolnost ; resilience ; povinnost ; řešení

<http://katalog.npmk.cz/documents/520189>

10.

Studentovo hodnocení výuky : validace a adaptace dotazníku CEQ pro podmínky českých vysokých škol = Student's assessment of teaching : adaptation of the CEQ questionnaire for the conditions of Czech universities / Kateřina Juklová, Stanislav Michek, Petr Soukup, Jindra Vondroušová, Daniela Vrabcová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogická orientace -- ISSN 1211-4669 -- Roč. 30, č. 1 (2020), s. 32-60.

Informace o jednom z celosvětově nejvyužívanějších nástrojů pro hodnocení kvality výuky studentem v terciárním vzdělávání - dotazníku CEQ (Course Experience Questionnaire). Uveden je teoretický rámec a historický kontext originální verze dotazníku, který vznikl koncem 80. let 20. století v Austrálii. Adaptace pro české potřeby byla realizována na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové. V příspěvku jsou uvedeny různé způsoby využití dotazníku CEQ v aktuálních podmínkách českých vysokých škol.

vysoká škola ; univerzita ; postsekundární vzdělávání ; vysoké školství ; student ; hodnocení ; hodnocení výuky ; výuka ; kvalita vyučování ; dotazník ; historické hledisko ; adaptace ; Česko ; mezinárodní dotazníky ; validace

<http://katalog.npmk.cz/documents/520219>

11.

Umění jako prostředek k rozvoji talentu / Eva Rokytová – cze

In: Týdeník školství -- ISSN 1210-8316 -- Roč. 29, č. 20 (2021), s. 8.

Národní pedagogický institut podporuje nadané děti v rámci Sítě podpory nadání. Nově připravuje sérii videí, která propojují exaktní vědy s výtvarným uměním. Videá si mohou studenti najít sami, ale mohou je používat i učitelé ve výuce výtvarné výchovy, ale i matematiky, fyziky, češtiny a dalších předmětů. Kateřina Palešnicková vysvětluje, že projekt Talentovaní.cz představuje síťování a propojování lidí, kteří se věnují nadstandardní péči o nadané děti. Vysvětluje účel videí, která podporují nejen nadané žáky. Nápad na propojení umění s ostatními vyučovacími předměty zatím zůstává vizí, ale tento koncept nabízí další rozvoj aktivit v Síti podpory nadání.

nadaný ; nadání ; hlavní předmět ; vzdělávání ; umění ; video ; videozáznam ; vyučovací metoda ; mezipředmětové téma ; vyučovací předmět ; speciální vzdělávací potřeby ; Národní pedagogický institut České republiky ; Síť podpory nadání ; Talentovani.cz

<http://katalog.npmk.cz/documents/519652>

12.

Václav Jandečka (1820—1898) / Lucie Sochorová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Učitel matematiky -- ISSN 1210-9037 -- Roč. 28, č. 3 (2020), s. 183-191.

Příspěvek je věnován životu a stručnému popisu díla Václava Jandečky. V letech 1840 až 1846 studoval Jandečka na filozofické a právnické fakultě v Praze. Následně působil jako učitel na staroměstském gymnáziu v Praze, na královéhradeckém gymnáziu vyučoval matematiku a fyziku v českém jazyce. Roku 1871 byl jmenován ředitelem gymnázia v Písku; zde působil do roku 1880, kdy byl povolán do zemské školní rady v Praze. Jeho učebnice Geometria pro vyšší gymnasia vydaná ve čtyřech dílech (Planimetria, Stereometria, Trigonometria, Analytická geometria v rovině) se dočkala mnoha vydání a na středních školách se podle ní vyučovalo přes čtyřicet let.

matematika ; učebnice ; geometrie ; historické hledisko ; střední škola ; gymnázium ; čeština ; vyučovací jazyk ; tvůrce ; fyzika ; učitel ; pedagog ; ředitel školy ; Jandečka, Václav, ; Jandečka, Václav

<http://katalog.npmk.cz/documents/520054>

13.

Video ve výuce? Ano, ale ... / Libor Juhaňák, Jiří Zounek – cze

In: Speciál pro střední školy : příloha časopisu Řízení školy -- Roč. 2021, č. 6 (2021), s. 4-5.

Autoři článku se zabývají pozitivními i negativními dopady používání videa ve výuce. Je to vyučovací metoda, která probíhá už několik let. Řada lidí je přesvědčena, že se pomocí videa učí velmi dobře, avšak jde o mylné přesvědčení (někdy se hovoří o tzv. iluzorním učení). Ve videu se objevují stále nové a nové informace, ale pracovní paměť člověka je omezená. Vyplatí se rozdělovat videa na menší části. Na zapamatování informací má vliv také kognitivní zátěž videa. Důležitou roli hraje i styl vzdělávacího videa, lektor na videu má hovořit přirozenou rychlostí promluvy. Video musí mít kvalitní zvuk.

video ; výuka ; forma výuky ; učení ; poznávací proces ; pozornost ; zvuk ; pracovní paměť

<http://katalog.npmk.cz/documents/520123>

14.

Vývoj a pilotáž programů proti stigmatizaci v České republice = Development and piloting of anti-stigma programs in the Czech Republic / Zoe Guerrero, Tereza Blažejovská, Hana Kafková, Marcela Macháčková et al. -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Česká a slovenská psychiatrie : časopis České psychiatrické společnosti ČLS JEP a Psychiatrické společnosti SLS -- ISSN 1212-0383 -- Roč. 117, č. 5 (říjen) (2021), s. 244-252.

Stigma duševních onemocnění představuje velkou zátěž pro postižené osoby, jejich rodiny i společnost. Iniciativa NA ROVINU vznikla v rámci implementace reformy péče o duševní zdraví a zaměřuje se na vytváření destigmatizačních vzdělávacích programů pro šest předdefinovaných cílových skupin: uživatelé služeb péče o duševní zdraví, jejich rodinní příslušníci, zdravotníci, poskytovatelé sociálních služeb, úřady veřejné správy a komunity, které jsou v těsné blízkosti nově vybudovaných komunitních center pro duševní zdraví. Analýza, která vytvoření programů předcházela, zahrnovala prozkoumání potřeb každé cílové skupiny, mapování dosavadních antistigmatizačních programů a přehled světové literatury. Článek analyzuje programy pro všechny zmíněné cílové skupiny.

duševně nemocný ; duševní nemoc ; nemocný ; rodina ; výchovný program ; analýza vědecké literatury ; sledovaná skupina ; zdravotnický personál ; sociální služba ; státní správa ; společenské středisko ; Na rovinu ; Česko ; stigmatizace

<http://katalog.npmk.cz/documents/520300>

15.

Znalostní a uživatelská specifika digitální kompetence učitelů věd o člověku a společnosti ve středním odborném vzdělávání = Knowledge and user specifics of digital competence of teachers of human and social sciences in secondary vocational education / Jitka Lorenzová, Blanka Jirkovská, Lenka Mynaříková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Lifelong learning = Celoživotní vzdělávání -- ISSN 1804-526X -- Roč. 10, č. 2 (2020), s. 175–208. Uvedeny jsou výsledky výzkumu zaměřeného na zjišťování ICT znalostí učitelů na středních odborných školách. Porovnávány byly znalosti učitelů společenských věd se znalostmi učitelů informačních technologií a technických věd. Z výsledků vyplývá, že učitelé věd o člověku používají při výuce méně náročné technologické prostředky a jejich uživatelské znalosti informačních technologií byly zhodnoceny jako průměrné. V komparaci digitálních znalostí a dovedností významně zaostávají za učiteli informačních technologií, v porovnání s celým datovým souborem (učitelé matematiky, přírodních věd, praktického vyučování atd.) nevykazují statisticky významné rozdíly, přestože jejich výsledky byly mírně horší. Popsány jsou bariéry v začleňování informačních technologií do výuky a vzdělávání učitelů v rozvoji digitálních kompetencí.

způsobilost ; dovednost ; počítačová gramotnost ; digitální gramotnost ; učitel ; společenské vědy ; společenskovědní předmět ; střední školství ; střední odborná škola ; střední odborné učiliště ; informační technologie ; didaktické využití počítače ; e-learning ; komparace ; výuka ; vzdělávání

učitelů ; další vzdělávání učitelů ; výsledek výzkumu ; technický předmět ; přírodovědný předmět ; vědy o člověku ; mobilní aplikace ; sociální sítě ; bariéra

<http://katalog.npmk.cz/documents/519702>